

Төрөөбүт тыл, сурук-бичик күнүгэр

ИЙЭ ТЫЛЫМ — ААН

124 араас омук бэрэстэбиитэлэ эйдэмнээхтик олорор Саха Республикатыгар бэбэһээ, олунньу 13 күнүгэр, Төрөөбүт тыл декадатын үөрүүлээхтик аһы буолла.

Татьяна МАРКОВА

Иитиллибит ийэ тылым
Сүрүм-кутум, мин төлкөм,
Окко түспүт онгоһуум,
Төлкөлөөх түэрэбим!

Төрөөбүт төрүт тылбыт — сомоболоһууга бөбө тирэпит! Манньк биир санаанан, Саха сиригэр олорор, үлэлиир араас омук бэрэстэбиитэлэрэ түмсүүлээх, олунньу 13 күнүгэр Дьокуускайга, Суорун Омоллоон аатынан Опера уонна балет театрыгар, «Төрөөбүт төрүт тыллар: элбэх көрүгү күүһэ — түмсүүлээх буолууга!» республикаҕа Төрөөбүт тыл, сурук-бичик күнүгэр аналлаах декаданы сабалыыр дьоро киһэ ыытылынна.

Быйылгы Төрөөбүт тыл, сурук-бичик күнэ уратылаах күн буолар. Ол курдук, үүммүт 2012 сыл, СР Президентэ Егор Борисов көбүлээһининэн, Саха Республикатын Норуоттары сомоболоһуулары уонна добордоһуулары сылын биллэриллибитэ. Оттон тыл — норуоттары сомоболуур улуу күүс! Итиннэ быйыл сахаттан бастакы учуонай-лингвист, уһулчулаах сырдатааччы, бастакы букубаар автор Семен Андреевич Новгородов төрөөбүтэ 120 сылын бэлиэтиибит.

Үөрүүлээх тэрээһингэ Саха Республикатын Президентэ Егор Афанасьевич Борисов кыттыны ылла, тыл эттэ. Кини, тыл норуоттары түмэр, сомоболуур суду суолтатын, биһиги дойдубутугар бары норуоттар тыллара тэнгэ сайдар кэскиллэрин туһунан дириг ис хобоонноох тыл эттэ уонна төрөөбүт тыл барбарытыгар, тылы сайыннарыыга үгүс сыллаах айымнылаах үлэлээх республика чулуу дьонугар государственнай наҕараадалары туттарда. Кинилэр ортолоругар бары билэр, ытыктыыр дьоммут — профессор Николай Самсонов, суруйааччы, суруналыыс Николай Курилов, саха тылын үөрэхтээбэ Михаил Алексеев-Дапсы бааллар.

Мустубут дьону Төрөөбүт тыл, сурук-бичик де-

кадата аһыллытынана РНА Этнологияҕа уонна антропологияҕа институтун научнай үлэбэ директорун солбуйааччы, и.н.д. М.Ю.Мартынова, Калмыкия госуниверситетын педагогикаҕа кафедратын сэбиэдиссэйэ, п.н.д., профессор А.Б.Панькин, «Төрөөбүт тылларга Бүтүн Россиятааҕы маастар-кылаас» федеральнай куонкурс дипломанан, «Учууталлар учууталлара» номинациятын кыайыылааҕа, Чурапчы улуустааҕы гимназиятын саха тылыгар уонна литературатыгар учуутала Ф.Н.Болдовская эбэрдэлээтилэр.

СР Президентин Тыл политикаһыгар сэбиэтин председателэ, СР Правительствотын Председателин солбуйааччы Феодосия Васильевна Габышева бу дьоро киһэҕэ истинг тыллары этэн туран, үгүс үгэс быһытынан сыллата ананар республикатааҕы бириэмийэлэри туттарда.

Ол курдук, 2012 сылга Семен Андреевич Новгородов аатынан республикатааҕы бириэмийэ лауреаттарынан М.К.Аммосов аатынан ХИФУ РФ Хотугулуу-Илиинги өттүн норуоттарын-тылларын уонна культураларын институтун профессора Иван Петрович Винокуров уонна СР Президентин уонна Правительствотын дьяһалтатын Правовой актала-

ры толорууга уонна таһаарыыга управлениетын салайааччыта Римма Романовна Жиркова буоллулар.

Н.И.Спиридонов-Тэки Одулок аатынан республикатааҕы

бириэмийэ лауреатын аата дьүкээгир тылын үөрэтииһыматын авторыгар Акулина Иннокентьевна Стручковаҕа (Аллараа Халыма улууһа) ингэрилиннэ.

ДОЙДУМ!

В.Д.Лебедев аатынан республикатаабы бириэмийэ лауреатынан ф.н.к., эбээн тылын чинчийээччи **Василий Спиридонович Кейметинов-Баргачаан** ааттанна.

Г.М.Василевич аатынан республикатаабы бириэмийэ эбэнки норуотун фольклорун, культуратын, историятын, тылын ахсаабат пропагандиыгар **Валентина Алексеевна Флегонтова** аанна.

СР Президенин Тыл политикаыгар сэбиэтин уонна С.А.Новгородов аатынан «Бичик» Национальнай кинигэ кыһатын бириэмийэлэрин «Төрөөбүт тыл уонна сурук-бичик чулуу деятелэ» номинациятын быйылгы хаһаайынынан М.К.Аммосов аатынан ХИФУ РФ Хотугулуу-Илинги өттүн норуоттарын тылларын уонна культураларын институтун директора, ф.н.д. **Гаврил Гаврильевич Филиппов** буолла.

Оттон «Саамай аабыллымтыа кинигэ» номинацияба кыайыылаабынан эдэр суруйааччы, РФ Суруйааччыларын союһун чилиэнэ, «Ийэм кэпсиир» трилогия автору **Семен Семенович Маисов** ааттанна.

Үөрүүлээх тэрээһин ик-

кис түһүмэбэр мустубут дьон «Ийэ тылым – Аан дойдум» диэн литературнай композицияны көрдүлэр. Манна Саха сиригэр олорор, айар-тутар араас омок бэрэстэбиитэллэрэ, студеннар, оҕо саадын иитиллээччилэрэ, эстрада сулустара, биллиилээх ырыа-үнгүү ансаамбыллара кыттыыны ыллылар. Дьоро киэһэбэ араас омок оҕолоро «Добордохуу ырыатын» сахалыы ыллаан ньиргиттилэр.

Эмиэ бу күн Өксөкүлээх Өлөксөй аатынан Культура кинигэр «Ийэ тыл» көңүл түмсүү «Ийэ тыл уонна санаа күүһэ» диэн дьоро киэһэни тэрийдэ, улуустарга Төрөөбүт тыл күнүгэр аналлаах араас эгэлгэ тэрээһиннэр ыытылыннылар. Ити курдук, Төрөөбүт тыл, сурук-бичик күнэ биһиги республикабытыгар киэн далааһынаахтык бэлиэтэннэ.

Виктор ЗВЕРСТОВ хаартыскаба түһэриилэригэр:
1. Кырачааннар ырыа-тойук кэһиилээхтэр. 2. Президент Е.А.Борисов муосчут Константин Мамонтовтыын. 3. Вице-премьер Ф.В.Габышева эдэр суруйааччы Семен Маисовка наһараада туттарар.